

# EPERJESI LAPOK

**Előfizetési árak:**  
 Egész évre . . . 12 K.  
 Félévre . . . . 6 K.  
 Negyedévre . . . 3 K.  
 Hirdetési díj: Egyhasájos  
 peitör egyszeri hirdetése  
 15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,  
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek  
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és  
 kiadóhivatal ::  
 Kósch Árpád  
 könyvnyomdája  
 Eperjes, Fő-u. 59.  
 :: Telefon-szám 16. ::**

## Az Eperjesi Tanári Kör gyűlése.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület eperjesi köre november 24-ikén tartotta alakuló-gyűlését a kir. kath. főgimnázium tanácskozó-termében. A gyűlést Gömöry János igazgató nyitotta meg, kifejtve, hogy a háborús viszonyok miatt az egyesület három évig szünetelt. Felhívására a jelen lévő tanárok az Eperjesi Tanári Kör elnökévé 3 évi időtartamra dr. Wallentinyi Samu koll. főgimn. tanárt választották meg. A megválasztott elnök hálásan megköszönte az iránta megnyilvánult bizalmat s készséggel ajánlotta fel legjobb tudását és erejét a nemes eszmék és magasztos célok megvalósítására, majd meleg érzéssel, kegyeletes szavakkal parentálta el a Tanári Kör hősi halottait: Varvasovszky Jánost, Hulyák Valért s legutóbb elhalálozott kartársukat, Jakobei Dezsőt. Emléküket jegyzőkönyvileg is megörökítették. A többi tisztségek betöltésére kerülve a sor, jegyzővé Borsody Károlyt, pénztárossá Kletz Gábort, választmányi taggá a központba Gömöry Jánost választották meg. Ezután megbeszélte a Tanári Kör Gaál Mózesrel, az Országos Tanáregyesület elnökével tartandó értekezlet idejét, végül dr. Wallentinyi Samu elnök néhány aktuális pedagógiai kérdést vetett fel, amelyekkel érdemesnek és tanulságosnak látszik foglalkozni a további értekezleteken.

Gaál Mózes kir. főigazgató, orsz. tanáregyesületi elnök eperjesi tartózkodását az Eperjesi Tanári Kör felhasználta arra, hogy nov. 29-ikén d. u. 5 órára a koll. főgimnázium tanácskozótermébe értekezletre hívta össze városunk összes pedagógusait, akik ott igen szép számmal egybe is gyűltek. Gaál Mózes kir. főigazgató a nála megszokott közvetlen, élvezetes modorban fejtegette a tanférfiak tömörülésének szükségességét, rámutatott a tanügyi férfiak összetartásának eddig sajnosan tapasztalt teljes hiányára. Kifejtette, hogy a következő évekre tervezett időben a különböző középfokú iskolák tanerőinek vidékenkénti szövetségbe tömörülése céljából nagy akciót készül kifejteni, e célból a vidék különböző városaiban kiszállani, majd megjegyezte, hogy a kiszállások között a jelen eperjesi tartózkodása az első. Hosszasabban terjeszkedett ki a „Tanárok Háza” létesítésének tervére, mely intézményben a hősi halált halt tanárok gyermekei nyernének tanulmányaik idejére ellátást, egyben rátért a terv keresztülvételének módozataira. Fejtegetéséből láttuk, hogy ez máris biztosítottnak tekinthető. Hangsúlyozta, hogy ez kizárólag humanitárius, nem pedig kaszinószerű intézet lesz, és Budapesten volna létesítendő. (Ezzel szemben dr. Hebelt Ede jogakad. tanár felvetette az eszmét, nem

volna-e célszerűbb a „Tanárok Háza”-t a Tár-rában felépíteni.)

Az értekezlet második pontja a legaktuálisabb (és Eperjesen a legutóbb felmerült konkrét esetből kifolyóan legégetőbb) probléma körül forgott: szükséges-e az ifjúság nemi felvilágosítása, s ha igen, ki volna arra leginkább hivatva, mikor és mimódon? A kérdést, annak körülbelül 15-éves multját, irodalmát Perényi Vilmos koll. tanár fejtegette világos, áttekinthető előadásban, kérve az érdeklődők hozzászólását. Tartalmas, érdekes eszmecsere fejlődött ki e hozzászólások révén. Gajdics István kép. tanár szerint a hitoktatóra és iskolaorvosra, Molitor Gusztáv kép. tanár véleménye alapján a társadalom minden egyes tagjára, Petráseovich Pál kép. tanár szerint a földrajz és természetrajz tanárára háramlanék a feladat. Sokan a szülői házat tartották illetékesnek, az apát, anyát. Mások a szülők e feladatának kényes és visszaszámítását fejtegették. A kérdés tisztázásához hozzájárultak még sorrendben Máriássy Béla árvasz. elnök, Petrásovszky Leo polg. isk. igazg. dr. Hebelt Ede jogak. tanár felszólalásai, melyek után az illusztris vendég, Gaál Mózes főigazgató foglalta össze véleményét, mely abban összpon-tosult, hogy a nemi felvilágosítást túlkorán elsietni nem kell: az apa lehetőleg igyekezzék fia bizalmát megnyerni, quasi barátjává lenni, őt a kritikus korban megfigyelni, s ha észreveszi, hogy itt az ideje, őt a helyes útra terelni.

Maga a probléma oly nehéz, hogy annak kielégítő megoldására csak hosszabb gyakorlat fog minket rávezetni; ma még minden megoldási kísérlet kockázatos, sőt minden tapogatózás. Hasonló tartalmas viták azonban nagyban hozzájárulnak a kérdés minden oldalról való megvilágításához, később pedig alaposabb tisztázásához.

Az értekezlet után a résztvevők egy csoportja a „Fekete sas” éttermében együttmaradt Gaál főigazgatóval egész annak aznap este 10 órakor történt elutazásáig.

## Feminista előadás Eperjesen.

November 25-ikén, már jóval az előadás kezdete előtt, a vármegyeháza nagyterme megtelt díszes és előkelő közönséggel, melynek soraiban ott láhattuk közéletünk színe-javát, valamint a kenyérkereső nők nagy tömegét. Az értekezletet Dúzs Mária, áll. tanítónőképző-intézetünk általános nagyrabecsült igazgatója nyitotta meg. Meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket és a közönséget, azután áttért a feminizmus történetének az ismertetésére. Rámutatott azokra a gazdasági okokra, melyek a nőt kényszerítették, hogy kilépjen az Élet

küzdőterére és felvegye a versenyt a férfiakkal. Csakhogy ez a változás sok mindent szociális bajt vont maga után és ez készítette a nőt arra, hogy az Országos Feminista Egyesület lobogója alatt tömörülve, bajaikra orvoslást keressenek. Dúzs Mária közvetlen szavakkal, sokoldalú tudással, széles látókörrrel elmondott és gazdag tapasztalatának tárházából merített fejtegetései óriási tetszésvihart váltottak ki a közönség körében. Nem is képzeltünk volna a két feminista apostol helybeli első fellépéséhez méltóbb bevezetést, mint ezt a melegen érző női szívből fakadt megnyitóbeszédet.

Ezután Spády Adél, az Országos Feminista Egyesület szervező titkára, keresetlen szavakkal, de annál nagyobb hozzáértéssel egy hatalmas, tömör gondolatokban gazdag előadás keretén belül ismertette a feminizmus keletkezését és céljait. Rámutatott arra, hogy a nőt a nagy gazdasági átalakulás, mikor is a gépipar vette át a szerepet, amit addig a kisipar töltött be, vezette ki fokozatosan a családi tűzhely mellől a keresők tülekedő sorába. Ez egy olyan tény, amelyet talán senki sem helyesel — maguk a feministák sem —, de hiába rajta keseregni, mert a világ kerekének forgását visszafelé hajtani nem lehet. A viszonyok erősebbek voltak, mint mi gyarló emberek és ma már szó sem lehet arról, hogy a nőt, kivonva a kenyérkeresők sorából, visszavezessük arra a helyre, melyet neki a természet egyedül jelölt ki, a családi tűzhely mellé. Nem nélkülözhetjük többé munkáját a nehéz megélhetés miatt, de meg a szükségessé vált többteremelés szempontjából sem. Itt csak arról lehet tehát szó, hogy miután nem áll módunkban a fennálló viszonyokon változtatni, szent kötelességünknek tartjuk, hogy az ilyen kereső nőknek legalább a jogaikat védjük meg és szociális bajaikra orvoslást keressünk. Előadó ezt csak úgy véli elérhetőnek, ha úgy a mezőgazdaság, mint az ipar terén női szakiskolákat állítunk fel, hogy ha felmutatják a hiteles bizonyítványt ugyanolyan előképzettségről, mint a férfiaké, ne állhasson elő többé az a ferde viszony, hogy a nők munkabérént — sokszor nehezebb munka mellett, mint a férfié — a lehetetlenségig redukálják, egyszóval kiuzsorázzák őket. Most a férfiak azért is félnek a női munkások konkurenciájától, mert a munkaadónak természet-szerűleg érdekében áll az olcsóbb munkaerőt alkalmazni. Ha azonban egyenlő szaktudás mellett egyenlő munkabért igényelhetnek majd a nők, akkor a férfiak is be fogják látni, hogy a nők nem ellenük, hanem velük kívánnak dolgozni. Ezek után Spády Adél ismerteti a külföldön máris bevált és eredményesen működő központi háztartásokat, szociális intézményeket, amelyek áldásosak úgy a gyermek-

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK  
 LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

**KLEIN JENÓNÉL**

**BODEGA  
 FÜTCA : TELEFON  
 46. SZ. : 162. SZ.**

nevelésre, mint a közegészségügyre is. Végül feltétlenül szükségesnek tartja előadó, hogy mindezt az üdvös reformot, melyhez szó sem fér, elérhessük, hogy az *aktív és passzív választói jogot* a nőkre is terjesszék ki. A legfrenetikusabb hatást avval a kijelentésével érte el, hogy a jelenlegi borzasztó világháborút is meg lehetett volna gátolni, ha nők is ülnek a parlamentben, mert „női képviselők soha, de sohasem adnák beleegyezésüket, hogy fiaikat a vágóhídra vigyék”. Itt kénytelen vagyok megjegyezni, nem vagyok egész egy véleményen az igen tisztelt előadóval, mert a mostani világháború nem a parlamentek bűne. A világháború kitört volna minden körülmények között, mert a német és az angol gazdasági érdekek, mint két végtelenségig feszült villamosáram úgy ütköztek össze, és a sajnálatos csak az, hogy az ebből kipattanó szikra a mi szép hazánkat is belevonta ebbe a lángtengerbe! Végül kéri előadó, hogy mennél számosságban csatlakozzanak az Orsz. Feminista Egyesülethez, hogy annak tábort erősítve, nemes eszméit diadalra vinni segítsenek.

A hatalmas tetszésnyilvánítás után, mely Spády Adél fényes előadását követte, az Orsz. Feminista Egyesület másik kiküldötte, Szirmay Oszkár vette át a szót. Míg társnője főképpen *gazdasági* szempontból ismertette a feminizmus törekvéseit, addig Szirmayné inkább annak *etikai* alapját fejté ki és vázolja azokat a lehetőségeket, amelyeket a feminisztikus világnézet térhódításától remélhetünk.

A feminizmus alapjait egyes-egyedül a szeretetet állítja elének, de miután a *felebaráti szeretet* egymagában — mint a jelenlegi szomorú példa bizonyítja — még nem adja meg a kellő garanciát a jövő *állandó békéjére* nézve, ezt csakis az *anyai szeretet* érvényesülése által látja megoldhatónak. *Tiszta, egymást megértő családi életet* kíván, szóval igazi *monogámiát* minden képmutatás nélkül, és ez már magában véve kizárja azt a vádat, amelyet az antifeministák szeretnek hangoztatni a szabad szerelemről. Ha a feministák egyenlő erkölcsi mértéket kívánnak mind a két nemre nézve, úgy ők ez alatt csak a *komoly erkölcsi felfogás* érvényre-

jutását értik nőknél és férfiaknál egyaránt. Aki a feminisztikus törekvésekből más következtetéseket von le, az vagy meg nem értette vagy teljesen félreértette a feminizmus igazi lényegét.

Az anyai szeretet jegyében máris szorgos munka folyik az *anya- és gyermekvédelem* terén, mely máris fényes eredményeket mutathat fel. De szerinte nem szabad ezt szűkebbül korlátozni, hanem ki kell terjeszteni a házasságon kívül született gyermekekre is. Meg van róla győződve, hogy ez oda fog hatni, hogy a szülők felelősségük tudatában, gyermekük érdekében lehetőleg törvényesíteni fogják a köztük lévő viszonyt. Ezen törekvések egyik eredménye felséges királyunknak az a rendelete, hogy az illetékes fórumok a *harc-téren elesett hősök törvénytelen gyermekeit törvényesítsék* és ha kimutatható, hogy a hős, visszatérése esetén, elvette volna az anyját, úgy az özvegyének tekintendő.

A nők anyai gondoskodása a fejlődő generációért teszi őket a leghivatottabb küzdőtársakká az emberiséget pusztító *népbetegségek*, az *alkoholizmus*, a *gyermekmunka*, a *tudatlanság* és *babona* elleni küzdelmekben. És látjuk, hogy mindezen törekvéseknek a gyakorlati eredménye megvan ott, ahol a nőknek *ténylegesen befolyása a törvényhozásra* már megadatott. Fényes példa erre Wyoming Észak-amerikában, ahol 30 évvel a nők egyenjogúsítása után elégedetten állapították meg, hogy a börtönök üresek, az iszákosság megszűnt, hülyék nem születtek és a tisztultabb erkölcsi felfogás egészségesebbé tette a népet. Hasonló elismeréssel nyilatkozik Ausztrália és Finnország parlamentje a női képviselők közreműködéséről.

Nálunk is belátta a mostani kormány, hogy a magyar nő nemcsak méltó ezekre a jogokra, hanem hogy az *újraépítés* nagy munkájában nem is nélkülözheti a nők közreműködését. Minden komolyan gondolkodó, hazája sorsát szíven viselő férfinak és nőnek kötelessége annak a közvéleménynek a kialakulását elősegíteni, amely lehetővé teszi, hogy a nők választójoga lehetőleg *széles* alapon megvalósuljon. A nők választójoga nem pártkérdés,

hanem az összes pártoknak, amelyek komoly szociálpolitikát akarnak, közös érdeke.

Befejezésül kéri a jelenlevőket, hogy az egyesülethez való mennél tömegesebb csatlakozásukkal mutassák ki érdeklődésüket és segítsék diadalra a feminista eszmék térhódításával a *béketörekvéseket* és az *emberiség fejlődésének helyesebb irányát*.

A két illusztris vendég egymást valóban kiegészítő fényes előadásának hatása alatt, várakozáson felül számosan léptek be az Orsz. Fem. Egyesületbe, hogy mint annak „eperjesi csoport”-ja támogassák és terjesszék az egyesület emberbaráti törekvéseit.

Magam is lelkes híve és szószólója voltam mindenkor és leszek a jövőben is az *egészséges* alapon fekvő, *kinővésektől ment* feminizmusnak, de csak addig, amíg ez ok nélkül nem provokálja a férfit, amíg a feminista gyűlések és agitációk — ok nélkül — el nem vonják a nőt a családjától s amíg a nyilvános pályán szereplő nő is megmarad *nőiesnek*, mert ez az ő legfőbb hatalma és varázserője, amit a természetől kapott.

Mindent egybefoglalva az a hitem és meggyőződésem: a kereső nő, az intelligens, a szakképzett nő részesüljön méltányos elbánásban a társadalom, a kormány részéről, jogainak keressen védelmet és érvényt a feminizmus útján is, a boldogságot azonban otthon keresse egy kis meleg fészekben, a családban.

Holénia Béláné.

## Hadiárva. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. nov. 28-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 62,047-59
Langsch Róbert Nagysáros közs. jegyzője: a nagysárosi hadifogoly munkások munkaadóinak adománya	87-55
Ugyanannak útján: Hazafias képeket terjesztő vállalat 10%-a	56-50
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Gurszki Demján és társa kormpai lakosok adománya	18-90
Ugyanannak útján: Havrilla János somosi bírósági adománya	10--

gyűjtögetni, szedegetni kezdte ama vadrózsaként termő mondákat, melyek a nép lelkén, a nép ajkán feslettek életre. A Pogánykút, a Várhegy története a hegyaljai szörszi tüzeknél melegszik hozzá a lelkéhez. A Csörsi árkával az önképzőköri gyűlésen arat emlékezetes sikert. 1844. febr. 11-ikén olvasta fel a Szépműegylet ülésén.

És ez a csodálatosan gyöngéd lélek bajnoki testben lakott. Akkor ereje volt a karjának, hogy az acél patkót pusztá kézzel kettétörte. De ő sámsoni természetű papi palásttal borította, hogy a szeretet, áhítat igéit hirdethesse. A szabadságharc fergetegében is megmaradt haladók elpihentetőjének, tábori lelkésznek. Ő rá nem az a sors várt, hogy lánzsával átverve a halál mezején adja vissza lelkét Teremtőjének.

Ő próféta-ságra volt elhíva. Mikor elnémult az utolsó magyar ágyú és honvéd nagyapaink kezéből a világsi pusztán kiesett a szurony, mikor elült a zivatar és a feldúlt berkekben hallgató ajakkal csüggedeztek a nemzet költői, ő akkor emelte fel szavát — szabadulást hirdette a temetővé vált országnak. Ekkor tetszett meg: mire volt jó, hogy a virágok példázatos nyelvén tanult meg beszélni. Mikor Árpád földje felett nyoma veszett a szólásszabadságnak s magát az eltiport magyarnak kisírni se volt szabad, — ő képekben, hasonlatokban úgy el tudta sírni népe fájdalmát, hogy az egész ország meghallotta. Igaz, hogy a zsarnokság bezárta érte

## TÁRCA.

### Csitt! ...

Csitt! ... elfújta dalát a madár,  
Az élet-óra liheg, alig jár.  
Port tipor már minden, mi drága;  
Lehült a vér, meghalt a lárma.  
A sok csengő a nagy lét felett  
Nem hahotáz, nem zeng már: megrepedt!  
Kiáltó szépségre hallgató panasz;  
Csomó lim-lom lett a zöld, a tavasz.  
Vérvörös a remény, elkorhadt a hit ...  
Ne szóljatok! ... Jaj! ... Csitt! ... Csitt! ...

Marencsin Zoltán.

### A virágok költője.\*

Tompa születésének századik évfordulójára.  
Irtó Hegyaljai Kiss Géza.

1817. szept. 28-ikán született, az ősz legszébb hónapjának a végén, mikor a természet az a fojtott mélabú vonja néma igézetbe, mely ott ül hegyen-halmon, mint valami el nem sírt zokogás az elröppenő nyárért. A Rimavölgy elkésett virágaival nyilott ki szeme, egy rimaszombati csizmadia szegényes hajlékában, ahol a sziveken az inség árnyéka borongott. Ha örülni akart valaminek, akkor álmodnia kellett, mert a valóság nagyon rideg volt és

\* Felolvasta a szerző a Gyöngyösi Irodalmi Társaság nov. 3-iki ünnepélyes ülésén Ungváron.

a szomorú évszak szülöttét titkos könnyekre tanította. Álmodni nyitott a lelkén, mint rejtett virágok és a réten is neki nyilott valamennyi bimbó. Virágok voltak a játszótársai, virágok tanítgatták méla regékre és még az életnek ismeretére is. Az ibolyától tanult szerénységet, a télizöldtől reménységet, a repkénytől ragaszkodást, a nefelegtől hűséget, a haláljától a fájdalom örök érzését. Értett a virágok nyelvén, meséket tanult el hervatag ajkairól, — így lett belőle a virágok költője, aki még a virágok mulékony sorsából is bölcseségre tanítgatta az embereket. Mily mélyértelmű, mily szemléltető megörökítése a mulandóságnak, amit a „Halálfa”-ban mond:

Tágas körben csapong a földi pálya  
És mintha mindig egy csapáson járna;  
Összebb, összebb vonul pedig mesyéje,  
Hogy végre a vonzó központot elérje!  
És míg sokat remélünk, várunk dörén:  
Megnyílik a sír, e mély földi örvény:  
Felettünk összefut setét homokja,  
Minden feled és mindent feledünk ...!  
Annál a könnynél nincs egyebünk:  
Mit a hűség hullat reánk zokogva.

Ment-ment órákhoz, csak hogy szép virágokat láthasson. Pataki diákkorában egyszer hírt hallotta, hogy a környéken valahol kivirult egy áloé, melynek ötven esztendőben csak egyszer van tavasza. És képes volt minden nap mértődnire gyalogolni, hogy gyönyörködhesse a ritka virágban. Épp úgy szerette a lélek virágait is. Már mint legátus diák

Gallotsik István  
bíró útján:  
ból a rónai k  
gáltott ösz  
Verdon Elek ka  
Mankovich  
lelkész által  
Szakmáry Géza  
Midlik Elek k  
Fekete Béla lem  
Beck Pinkás  
Majoch Ferenc  
lelkész: a köz  
dezett mulat  
Sinály Gyula k  
szappankiosz  
Lanner Jenő  
jegyző gyűjt  
Fekete Béla lem  
Varga Erzsébet  
Dr. Piller Dezső  
a kávékiosztá  
Bánó Árpád ki  
útj.: Ternye k  
Szojka Sándor f  
roleumkiosztá  
Schütz Emil s  
ugyanazon c  
Feldmann Sam  
útján: György  
Gallé István dar  
Hazafias kép  
10%-a Daróc  
adomány...  
Bánó Árpád ki  
útján: Glück  
Roskoványi Józ  
Dr. Piller Dezső  
útján: Hajdú  
és Szobol Ar  
lakosok adom  
Mandl Henrik le  
Jánoska közsé  
Somos  
Roskoványi Józse  
útján ...

A fentebb fe  
nyugtázom. Egy  
zoknak és gyűj  
sikeres fardozá  
— hálás köszöne  
Eperjes, 1917. m

A sárosvárm  
Klauszer Kálmá

a kassai börtön  
tíz esztendejébe  
magyar, hogy  
van költője, ki  
ki jobb jövő ha

Pedig volt s  
Siratni való

volt a maga é  
1843-44-ben  
félbe kellett sz  
meg egészségét,  
fürdőbe kellett  
hetes korában m  
szakította el tőle  
életét az apai ren  
öltözteti család  
a fájdalom új  
maga lett az élő  
gödvé bujdosol  
zárult sírja fele  
nyílt örvénye fe  
homlokára fesle  
ből jutott poéta  
koronája 1868.  
sírjába hullott.  
jövendölése be  
felvirult a szaba  
együtt.” (Ézsaiás  
haló porából  
szelid, mindig

amelyek komoly  
zós érdeke.  
nlevőket, hogy az  
ömegesebb csatla-  
klődésüket és segít-  
klődésüket és segít-  
mék térhódításával  
beriség fejlődésének

egymást valóban  
nak hatása alatt,  
léptek be az Orsz.  
nt annak „eperjesi  
erjesszék az anya-  
it.

szószólója voltam  
n is az egészséges  
t feminizmusnak,  
élkül nem provo-  
gyűlések és agi-  
m vonják a nőt  
s pályán szereplő  
t ez az ő legfőbb  
mésztől kapott.  
a hitem és meg-  
az intelligens, a  
ltányos elbánás-  
részéről, jogai-  
t a feminizmus  
n otthon keresse  
aládban.

Holénia Beláné.

## Hősök emléke.

rvák alapja ja-  
pa, mint Sáros-  
7. nov. 28-ikáig  
k be:  
K. 62,047-59  
egy-  
mun-  
ya .. 87-55  
peket  
.. 56-50  
ján:  
ko-  
.. 18-90  
so-  
.. 10-—

ma vadrozsa-  
nép lelkén, a  
Pogánykút, a  
ireti tüzeknél  
sörsz árkával  
kezetes sikert.  
szépművelet

élek bajnoki  
t a karjának,  
el kettétörte.  
tal borította,  
dethesse. A  
gmaradt hal-  
elkésznek. Ő  
sával átverve  
remtőjének.

gar ágyú és  
osi pusztán  
ivatar és a  
üggendeztek  
szavát —  
ált ország-  
jó, hogy  
mult meg  
ett nyoma  
gát az el-  
bad, — ő  
udta sírni  
zág meg-  
áratta érte

Gallitsik István felsővízközi főszolga- bíró útján: Felsőcsernye község- ből a római körjegyző által beszo- gáltatott összeg .. .. .	24-68
Verdon Elek kapisói körjegyző útján: Mankovich Irén mészegetői g. k. lelkész által gyűjtött összeg .. .. .	36-25
Szakmáry Géza bártfai szolgabíró útj.: Midlik Elek kurói g. k. lelkész adom. Fekete Béla lemeszi főszolgabíró útján: Beck Pinkászné licsérdi lakos ad.	10-—
Majoch Ferenc sztankahermányi r. k. lelkész: a község ifjúsága által ren- dezett mulatságon gyűjtött összeg	10-—
Sinály Gyula hertneki körjegyző: a szappankiosztás feleslege címén ..	36-—
Lanner Jenő tapolyhanusfalvi kör- jegyző gyűjtése .. .. .	10-—
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Varga Erzsébet abosi lakos adom.	66-90
Dr. Piller Dezső lemeszi főszolgabíró a kávékiosztás többlete címén ..	20-—
Bánó Árpád kisszebeni főszolgabíró útj.: Ternye közs. fiatalságának ad.	42-—
Szójka Sándor ferzsói körjegyző a pet- roleumkiosztás többlete címén ..	20-—
Schütz Emil szemelnyei körjegyző ugyanazon címén .. .. .	25-—
Feldmann Samu remenyei kjegyző útján: Györgyös községbeliek ad.	12-—
Gallé István daróczi körjegyző útján: Hazafias képeket terjesztő vállalat 10%-a Darócztól .. .. .	5-—
Bánó Árpád kisszebeni főszolgabíró útján: Glük Mór ternyei lakos ad.	21-10
Roskoványi József töltészi kjegyző Dr. Piller Dezső lemeszi főszolgabíró útján: Hajdú Erzsébet patacskői és Szabol András sárosbogyáni lakosok adománya .. .. .	5-—
Mandl Henrik lemeszi kjegyző útján: Jánoska községből .. .. .	100-—
Somos .. .. .	10-—
Roskoványi József töltészi körjegyző útján .. .. .	2-45
.. .. .	17-45
.. .. .	16-—

Összesen: K. 62,735-37

A fentebb felsorolt adományokat ezennel  
nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adako-  
zóknak és gyűjtőknek áldozatkészességükért és  
sikeres járadozásukért* — a hadiárvaik nevében  
— hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. nov. 28. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,  
Sárosvárm. árvaszékekének elnöke.

A sárosvármegyei hadiárvaik alapja javára  
Klauszer Kálmán főszolgabíró útján a *német-*

a kassai börtönbe, de az elnyomatás siralmas  
tíz esztendejében megkönnyebbülve érezte a  
magyar, hogy nem hagyta el az Isten, mert  
van költője, ki panaszát elsírja, van prófétája,  
ki jobb jövő hajnalával biztatja ..

Pedig volt sírni valója mindig, mindig.

Siratni való volt nemzete sorsa, siratni való  
volt a maga élete. Tanulópályája vége felé,  
1843-44-ben vérhányása miatt vizsgálatait  
félbe kellett szakítani. Olyan vérömlés törte  
meg egészségét, hogy vizsgák helyett a bártfai  
fürdőbe kellett mennie. Első gyermeke pár  
hetes korában meghalt s második kis fiát akkor  
szakította el tőle a halál, mikor a beteges költő  
életét az apai reménység legtündöklőbb színeibe  
öltözteti családi boldogsága. Nem csoda, ha  
a fájdalom úgy szétzúzta szívét, hogy élete  
maga lett az élő fájdalom. Gyászoló lelke ver-  
gődve bujdosott imádott Géza gyermeke be-  
zárt sírja felett, mint a kétségbeesés örökké  
nyílt örvénye felett. Ime, a virágok költőjének  
homlokára fészlő szirmok helyett égető tövisek-  
ből jutott poétai füzér. Szenvedéseinek tövis-  
koronája 1868. július 30-ikán életével együtt  
sírjába hullott. De azt még megérte, hogy  
jövendőlése beteljesedett. „Megnyílt a föld,  
felvirult a szabadulás és igazság sarjadt fel vele  
együtt.” (Ézsaiás 45. 8.) ... Virágok sarjadnak  
haló porából is. Mint virágzó lelke színes,  
szelid, mindig friss álmai...

□□□

*sóvári tűzkárosultak* a részükre kiosztott se-  
gélyből 90 koronát; továbbá *Paczkó András*  
2 koronát adományoztak.

**Az eperjesi hadiárvaik** alapjára az elmúlt  
hétén a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 30-ikán K. 38,254-93  
Eperjes, 1917. november 30. FARAGÓ JÓZSEF,  
kir. tan., polgárm.

**Az eperjesi rokkant katonák** alapjára az  
elmúlt hétén a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 30-ikán K. 3619-56  
Eperjes, 1917. november 30. FARAGÓ JÓZSEF,  
kir. tan., polgárm.

**Az eperjesi hősök** emlékére az elmúlt  
hétén a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917.  
november 30-ikán .. .. . K. 52,843-60  
Eperjes, 1917. november 30. FARAGÓ JÓZSEF,  
kir. tan., polgárm.

## SZÉCHENYI-KÖR.

**Zeneestély.** A december 5-iki zeneestély  
műsora: (Rendezői dr. Wallentinyi Samu titkár.)

1. CHOPIN: **Scherzo** b-moll. Zongorán elő-  
adja *Pataky Anna* úrh.
2. ROSSINI: **Rosina áriája** a „Sevillai bor-  
bély”-ből. Éneklő *Kolbay Ildikó* úrh., zongorán  
kíséri *Moyzess Miklós* úr.
3. a) LEONCAVALLO: **Prologus** a „Bajazzo”-ból;  
b) THOMSON: **Dalolj nekem** ...;  
c) NAGYPÁL BÉLA: **Lenn a Szamos part-  
ján** ... Éneklő *Sugár Frigyes* úr, a magy. kir.  
Operaház tagja, a kassai Nemzeti Színház  
vendége, zongorán kíséri *Nagypál Béla* úr  
a kassai Nemzeti Színház karnagya.
4. CHOPIN: **Ballade** as-dur. Zongorán elő-  
adja *Pataky Anna* úrhölgy.
5. a) GOUNOD: **Ária** a „Romeo és Julia” című  
operából;  
b) DELIBES: **Cadixi leányok.** Éneklő *Kolbay  
Ildikó* úrh., zongorán kíséri *Moyzess Miklós* úr.
6. a) THOMAS: **Bordal** a „Hamlet”-ből;  
b) KURUCZ L.: **Levelek.** Éneklő *Sugár Frigyes*  
úr, a magy. kir. Operaház tagja, zongorán  
kíséri *Nagypál Béla* úr, a kassai Nemzeti  
Színház karnagya.

**Irodalmi estély.** A dec. 12-iki irodalmi  
estély műsora:

1. **Szaval Páll Béla.**
2. **A mai színművészet és közönség** címen  
előadást tart *Faragó Ödön*, a kassai Nemzeti  
Színház igazgatója.  
*Az irodalmi estélyt a Vigadó nagytermében  
tartjuk meg.*

**Gaal Mózes előadása.** Gaal Mózes, a  
kiváló ifjúsági író és pedagógus, az Országos  
Középiskolai Tanáregyesület elnöke, az Eperjesi  
Széchenyi-kör meghívására előadást tartott vá-  
rosunkban. A nagy számban megjelent közön-  
ség érdeklődése arról tett bizonyosságot, hogy az  
országos nevű férfiút nagyrabecsüli városunk  
közönsége is. És úgy is van. Mindannyiunk  
szívéből szeretetet, hazafias melegséget vált ki a  
Gaal Mózes nevének megemlézése. Eszünkbe  
jut az a sok szép mese és történet, amit élénk  
képzettel és meleg érzéssel írt meg a magyar  
ifjúság okulására. Elvezet bennünket néha az  
idegen világba is, de a legtöbb története itt  
játszik a mi hazánkban. Mert valósággal imádja  
a hazai földet, a magyar népet. Nem húny  
szemet a hibáink előtt, de meglátja és kiemeli  
életrevalóságunkat és jó tulajdonságainkat. Úgy  
szövi a meséit, hogy állandóan le tudja kötni  
érdeklődésünket. Előadása mindig eleven, vált-  
tozatos, fordulatokban gazdag; most meleg  
érzésével hat meg, majd azután humorával,  
kedves ötleteivel kacagtat meg bennünket.  
Meséit rendszeresen beilleszti történetünk vala-  
melyik nevezetes korszakába és amíg egyrészt

sok élvezetet szerez komoly és tréfás elbeszélé-  
seivel, önkéntelenül is sok ismeretet plántál az  
ifjúság lelkébe. Ezért szereti annyira a magyar  
ifjúság Gaal Mózesét és ezért fogadta őt olyan ün-  
nepi érzéssel az eperjesi közönség. A Széchenyi-  
kör irodalmi szakválasztmánya legutóbbi estjét  
november 28-ikán, a nagy érdeklődésre való  
tekintettel a Vigadó nagytermében tartotta meg.  
Az est első pontja Kirchmayer Edit szavalata  
volt. Egyéniségének kedvességével és művészi  
előadásával nagy tetszést aratott, és a közönség  
kívánságára több verset szavalt. Sorra kerültek:  
Örök sebesültek (Miklós Elemér), Világháború-  
ban (Szabolcska Mihály), A korhely (Farkas Imre).  
Éppen abból látjuk készségét és ügyességét a  
szavalatban, hogy az egymásután következő  
versek hangulatába teljesen beleléte magát és  
azt mindig helyesen és szépen tudta kifejezésre  
juttatni. Ezért azután a közönség sem volt fukar  
tetszésének nyilvánításában. Gaal Mózes peda-  
gógiai kérdéssről tartott előadást: „Az iskola a  
vádoltak padján”. Olyan tárgy, amely minden-  
kor aktuális és a legnagyobb érdeklődésre tart-  
hat számot; még inkább olyan ember előadá-  
sában, aki egész életét az iskolának szenteli.  
Aki keresi, kívánja és iparkodik megvalósítani  
a kapcsolatot az iskola és a szülő között, hogy  
ebből a kapcsolatból, a nemes törekvések össze-  
hatásából egy nemesebb és boldogabb nemze-  
dek fejlődjen. Hiába, ma még úgy van, hogy  
a szülő az iskolát nagyon könnyen a vádoltak  
padjára helyezi. Előadó bátran vállalta a vád-  
lott szerepét és beszéde annyira az igazság  
erejével hatott, érvelése olyan világos és meg-  
győző volt, hogy a hallgatóság hálás elismerés-  
sel és készséggel adta meg a fölméltést a  
vádoltaknak. Sorra vette a vádakot, amiket fel-  
hoznak az iskola ellen, de különösen két vádra  
adta meg a választ, hogy az iskola nem nyújt  
egyéni nevelést és hogy nem nevel az életre.  
A mai túlsúfolt iskola, bármennyire óhajjuk  
is, nem nyújthat egyéni nevelést, hanem inkább  
mindenkire kötelező intézkedéseivel és törvé-  
nyeivel, mindenkivel szemben egyforma eljárás-  
sal neveli az ifjúság tömegét. Az életre való  
nevelés pedig kezdődjen meg otthon, a szülei  
házban és e tekintetben is az iskola buzgó  
munkatársa lesz a szülőnek. Keresse fel a szülő  
az iskolát és a kölcsönös megértéssel végzett  
munka az ifjúság javára válik. A közönség  
mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a gon-  
dolatokban, ötletekben gazdag előadást. Előadás  
után a Gellért-étteremben Gaal Mózes tisztelői-  
ből és barátaiból nagy társaság gyűlt össze.  
Az elhangzott felköszöntőkben felcsendült a  
hála és elismerés hangja, legszebb jutalma az  
előadásnak. Sok-sok eperjesi család körében  
emlegetik szeretettel a Gaal Mózes nevet és  
hogy minduntalan reá hivatkoznak, ez bizo-  
nyítja legjobban előadásának nagy sikerét.

## Mozgósínházi heti-műsor

december 2-ikától december 9-ikéig.

### OLYMPIA:

Vasárnap .. *Judás leánya.* Főszereplő Ebba  
Thomsen.  
Kedden .. *A feleskei nőtárus.* Gaal József  
szindarabja filmen.  
Csütört. .. *Egyszerűszívek.* Főszereplő Klitsch  
Vilmos.  
Szombaton *Sumi Marica,* Ferdinánd bolgár  
cár mint szereplő.

### URÁNIA:

Vasárnap .. *Az elveszett paradicsom.* Mady  
Christians a főszerepben.  
Szerdán .. *A legerősebb szerelem.*  
Szombaton *Az előítélet,* dráma Wieth-tel és  
*Találka hármában,* vígj.-sláger

Vasárnap az Olympiában *A szerelem rabja,*  
Psylanderrel; az Urániában *A töviskoszorú.*

## HIREK.

**András napja.** Eperjes szab. kir. város puritán, nemes gondolkodású volt polgármestere, váraljai *Fuhrmann* Andor ezidén érte el életének 90-ik évét. Névnapi alkalmából hozzátartozóin kívül számosan keresték föl, hogy tiszteletüknek és szeretetüknek kifejezést adjanak. Megjelent nála Eperjes város tanácsa is Faragó József kir. tan., polgármester vezetése alatt és üdvözölte a város nesztörát, Eperjes városnak 36 éven át volt vezető első polgárát.

**Hősi halál.** Ifj. bártaújfalusi dr. *Fábry* István min. segédtitkár, sz. k. v. honvédfőhadnagy, századát rohamra vezetve hősi halát halt 1915. nov. 1-jén a siemichovcei harctéren, hol bajtársai ideiglenes sírba helyezték. Hamvait a messze idegenből hazahozva, a bártaújfalusi sírkertben napokban helyezik örök nyugalomra.

**Kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy *Széchy* Pál 67-es főhadnagynak, *Jakoby* László, *Liptai* Ferenc és *Szigeti* Lajos 66-os tart. hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért a kardok adományozása mellett a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

A király *Fábry* Gusztáv eperjesi ág. h. ev. lelkésznek, az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül, a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a fehér-vörös szalagon a kardokkal együtt adományozta.

**Katonai kinevezések.** A király dr. *Hamborszky* Béla és dr. *Zahler* Elek eperjesi ügyvédek, népfőlkelő honvédfőhadnagyokat népfőlkelő századosokká, *Makucz* Jenő eperjesi joghallgató, tart. honvédfőhadnagyot főhadnaggyá, *Spányi* Artur joghallgató, eperjesi lakos, tart. tűzérhadnagyot főhadnaggyá és dr. *Eger* József eperjesi ügyvéd, tart. gazdasági zászlóst pedig tart. gazdasági hadnaggyá kinevezte. Továbbá *Révész* Zoltán, *Mayerhoffer* Ernő, *Hrianka* Sámuel, *Schaad* Károly 67-es és *Glückstahl* József 66-os tart. hadnagyként főhadnaggyokká; *Molnár* Ede, *Fischer* István *Steller* Jenő, dr. *Fleischmann* Gyula, *Tausk* Győző 67-es és *Friedländer* Oszkár, *Forrás* József, *Balázs* József és *Dolobács* Béla 66-os tart. hadnagyként tartalékos főhadnaggyokká; dr. *Weiszer* Emil eperjesi ügyvédet, népfőlkelő bírósági gyakornokot, népfőlkelő főhadnaggyhadbíróvá kinevezte.

**Szerkesztőségünköl.** *Dvortsák* Győző felelős szerkesztőnk, az EPPERJESI UJSÁG szerkesztője, mai nappal véglegesen megvált lapunk vezetésétől. Lapunk szerkesztését dr. *Rosenberg* Teofil ügyvédnek, vármegyei tiszti főügyésznek adta át.

**Koós Béla főispán utóda.** Nov. 21-ikén foglalta el vármegyének főispánjának örökét, a hernádszadányi főszolgabírói hivatalt a megválasztott új főszolgabíró, *Borsos* Andor, aki Eperjesen hosszabb ideig jogászokodott s egy időben elnöke is volt a Jogásztestületnek. A székfoglaló alkalmából úgy a jegyzői kar, mint a járás közönsége mély szeretettel üdvözölte és fogadta. Az új főszolgabíró kijelentette, hogy mindenkor elődje nyomdokain haladva, járása népének atyja és barátja akar lenni, minden társadalmi és felekezeti különbségre való tekintet nélkül.

**Huszonöt éves jubileum.** Az eperjesi m. kir. állami elemi népiskolai tanítónőképző-intézet tanári testülete dec. 8-ikán, szombaton d. e. 10 órakor az intézet tornatermében rendkívüli tanári gyűlésben ünnepli meg *Dúzs* Mária igazgatónak huszonöt éves közszolgálatát.

**A Sárosvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaságnál** a VII. hadikölcsonre a jegyzési időszak I. felében **2.379,400** kor. összeget jegyeztek.

**Főnöknő-változás.** A városi kórházban az egész megye társadalma által ismert *Winfrieda* főnöknőt az apáca-rend szabályai értelmében ez állása alól felmentették s helyette *Mater Willibalda* lett a főnöknő. Hogy kicsoda volt *Winfrieda* főnöknő, azt igazolják jótettei; ő volt a szeretet és türelmesség megtestesítője. Nemes, önfeláldozó munkájáért megérdemli, hogy tisztelettel s szeretettel gondoljunk reája.

**Halálozás.** *Donschachner* Bódogné *Strazsek* Emma, banktisztviselő özvegye november 26-ikán, életének 80-ik évében Eperjesen meghalt. Temetése nov. 28-ikán, r. kath. szertartás szerint, általános részvét mellett ment végbe.

Özv. *Ferbstein* Lipótné *Rosenberg* Betti életének 87-ik évében nov. 28-ikán halt meg Kísszalókon. Nov. 30-ikán temették el Eperjesen az izr. sírkertben. Dr. *Ferbstein* Márk várm. főorvos édesanyját, felelős szerkesztőnk pedig nagyanyosát gyászolja az elhunytban.

*Gallé* Alajosné *Ringer* Jolánta nov. 28-ikán 73-éves korában halt el Kísszebenben. Temetése nov. 30-ikán volt, r. kath. szertartás szerint. Az elhunytban *Bercsik* Géza pü. főbiztos anyosát gyászolja.

Az eperjesi kir. törvényszéknek gyásza van. Dr. *Haász* M. Béla, tvsz. jegyző, mint sajnálattal értesülünk, rövid betegeskedés után meghalt. *Haász* Bélát ideális gondolkodásáért Eperjesen sokan ismerték és szerették. Avatott tollal az irodalmat is szolgálta, több éven át volt munkatársa lapunknak s önállóan is kiadott verses művet és gyermekszindarabot.

Özv. *Kaczvinszky* Béláné *Kurimszky* Mária, mint részvétellel értesülünk, e napokban halt el Budapesten, ahol leánya családkörében tartózkodott. Az elhunyt eperjesi régi polgári családból származott el Kassára, ahol pár év előtt elhalt férjével s családjukkal ismert és becsült tagjai voltak Kassa társadalmának.

**Miniszeri kiküldött.** A lefolyt héten több napon át tartózkodott városunkban, Eperjesen, *Mosdóssy* Imre kir. tanácsos, Budapest székesfőváros kir. tanfelügyelője, aki mint a tanfelügyelői hivatalok hivatalos megvizsgálásával megbízott miniszeri kiküldött, a várm. kir. tanfelügyelőség megvizsgálásával volt elfoglalva. A kiváló tanfőfiú nemcsak a szorosan vett hivatali ügyekkel foglalkozik nagy tudással és szakértelemmel, hanem mint közismert tanügyi író is országos hírnevet szerzett. Ezen első ittléte alkalmával is nagy elfoglaltsága dacára megragadta az alkalmat, hogy az Eperjesi Széchenyi-kör vezetőségével megismerkedjék, mely körülmény remélhetővé teszi azt, hogy a népoktatásügynek ezen neves tagja is a Kör valamely irodalmi osztályán aktuális kulturértekezéssel a felolvasóasztalhoz lép s kellemes és tanulságos irodalmi estet szerez városunk kulturérzékű lakosainak. Ittléte alatt városunk két elemi iskoláját munkájában hosszasan és behatóan megsejmelte, illetve megfigyelte.

**Az árva gyermekekért!** Az eperjesi „*Sancta Maria*” leánynevelőintézetben, *Mészáros* Márta vezetésével *baba-kiállítás* rendeznek vásárral. Belépődíj 50 fillér.

**Hadikölcson-jegyzés.** *Farkas* János boroszlói telkes 30,000 és *Domanics* András sárosbogyányi kisbirtokos 20,000 koronát jegyeztek *Wischin* Viktor sárosbogyányi körjegyző útján. E két jegyzés szolgáljon például azoknak, akik a háború következtében nagy vagyont szerezve, eddig vagy semmit vagy alig jegyeztek valamit.

**A vakok jóltevői.** A Vakok Eperjesi Intézetének adományoztak: a Sárosvármegyei Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezete 300 koronát, *Bielek* László és neje 40 koronát, *Bleuer* Józsefné 50 koronát, *Bánó* Aladárné 30 koronát és *Kún* Sándor 20 koronát. Az intézet igazgatósága a szives támogatóknak hálál köszönetét fejezi ki.

**Kápolnát építő zsidóhitű zászlós.** Dr. *Austerlitz* Tivadar eperjesi ügyvéd, jelenleg egy táborig kórháznál beosztva, különös buzgalmat fejtett ki, hogy a róm. kath. beteg legénység részére kápolna emeltesék. Javarást ő maga szerelte fel a kápolnát. A kápolna felszentelésekor *Rédler* István táborig r. kath. lelkész ezt a körülményt a következő szép szavakkal ismerte el: „Hálásan emlékezzünk meg dr. *Austerlitz* zászlós úrról, mert az ő buzgóságának s fáradozásának az eredménye ez a kápolna. És bár más hiten van, őt az az eszme vezérelte, hogy egy Isten dicsőségére szolgál ez az épület, az egy Isten dicsőségére, kinek mind gyermekei vagyunk, bármily formában imádjuk is őt.”

**Felhívás.** A rendőrhatalóság felhívja a város közönségét, hogy a bejelentett és a birtokában levő fémtárgyakat haladéktalanul váltsa be *Gärtner* Ignác és *Ujvári* Béla fémbeváltónál, mert ellenesetben a kihágási eljárás meg fog indítatni mindazok ellen, kiknek birtokában a fémszámológépek fog találni és ezek szigorú büntetéssel fognak sújtatni.

**A népkonyha megnyitása.** November 25-ikén nyitlak meg immár tizenkettedszer a népkonyha kapui, hogy jótékony működésével enyhítsen a nagy nyomoron, mely a háború borzalmai közepette évről-évre fokozódik. Tizenkét éve annak, hogy a nőegylet titkára, dr. *Propper* József, a népkonyha megalapítója és kezdettől fogva buzgó gondozója, e nemes intézménynek minden részletében kidolgozott tervét előterjesztette a fennállásának 50-ik évfordulóját akkor ünneplő nőegylet választmányának és az ő fáradozásának munkásságának s meleg ügybuzgalmánok eredményeként az eszme nemcsak testet öltött, hanem életbélhívójának vezetése mellett hatalmasat fejlődött egy évtizeden át, hogy a kezdetben szűk kis bérelt helyiségben 40-50 emberrel ellátó népkonyha ma már alapítója áldozatkészségéből saját jól berendezett helyiségében közel 300 embert lát el naponta meleg étellel és nyújt fűtött helyiséget didergő szegény gyermekeknek. Példás rend, kifogástalan tisztaság uralkodik a nagy termekben, hol boldog megelégedéssel fogyasztja a sok szegény a meleg levest és ízletes főzeléket, melyhez egy adag kenyér is járul. Valláskülönbség nélkül élvezi itt a szűkölködő nép a jótéteményt. Ez az emberbaráti intézmény, mely először foglalta el az álláspontot, hogy a jótékonyt nem szabad felekezethez kötni, a jelenlegi arány szerint éppen annyi izraelitát lát el, mint másvallásút, és a város szegényei is — a főkapitány ajánlatára — igen nagy számban élvezik a népkonyha áldásait. A megnyitás első napjaiban még kisebb volt a forgalom: 100-120 volt a naponta kiosztott adagok száma. De az első hét vége felé már közel 200-ra szökik fel a naponta ellátottak száma, és nem telik bele néhány hét, az eredeti szám megháromszorozódik. De a legnagyobb forgalom sem zavarja meg a népkonyha kifogástalan működését; dr. *Propper* József egyl. titkár személyesen vezet mindent, gondja mindenre kiterjed, és *Glaser* Mórnéval, a népkonyha ágilis elnökével együtt a déli órákban mindennap maguk végzik az adagok kiosztásának munkáját, hogy mindenki-nek jusson, éhesen senki se távozzék, mely fáradságot és hozzáértést igénylő munkájukban dr. *Rosenberg* Teofilné, az egylet elnöke is támogatja őket. Csak meleg elismeréssel adózhatunk ennek az igazán nemes és a mai időben oly fokozott mértékben szükséges intézménynek és vezetőinek, Isten áldását kérve a most meginduló emberszerető munkájukra.

**Tanítóváltozás.** *Kaminszky* Ágoston végpetrii gör. kath. elemi iskolai tanító az abaújszolnoki gör. kath. elemi iskolánál nyert rendes tanítói alkalmazást, ennek folytán a végpetrii gör. kath. tanítói állás üresedésbe jutott.

**Bulgáriai követelések bejelentése.** A kassai keresk. és iparkamara felhívja azokat a kereskedő és iparos cégeket, akiknek netán követelésük volna Bulgáriában megtelepedett ellenséges külföldi vállalatokkal szemben, hogy ezt a kamarával saját érdekükben a legsürgősebben közöljék.

# MA

SZERKESZTŐ  
REMYNYIK L.  
WICK GY.  
A lap szellemi  
vonatkozó közl.  
Flórián-utca 4.  
küldendő

A m. kir. segélyző Hivatban elesettek javára alakult tétel r.-t. akciók kartársnők figyelembe nevérege mat idított me jegyzéssel kap Nagy és fontos kek kívánják a menő támogat t. kartársaink érezve a köz fontosságát és tevékenységükben, melynek megkönnyítése biztosítása, me fizetési feltétele elhalálozás eset tartam mellett l segítségét bizto totással való és gyakorlati v lom és a lakoss és méltó terjes megfelelő szer még pedig mi tetett igénybe, pelnek és az bizottakkal ér szerepelnek az áll. isk. ig.-tanító isk. tanító, *Fi* István áll. ele a kísszebeni ja tanító, *Kísszeb* el. isk. tanító, *Horváth* Károly a girálti járás iskola tanító, h. ev. tanító, *Desztnik* János és *Milly* Győző s a felsővízköz kath. elemi isk szervezés lehe korlati irányú rétegeknek alka és annak előt gyaratokba mível a szűks nyok az egyes nak ügyis me fias munkássá napokban ino jegyzés, mely terjed bezáró igyekeznünk anyagi erőnké hanem a nép

# MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:  
REMENYIK LAJOS ÉS  
WICK GYULA.

A lap szellemi részére  
vonatkozó közlemények  
Flórián-utca 4. szám alá  
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÓSCH ÁRPÁD könyv-  
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-  
lák és tanítók részére az  
Eperjesi Lapokkal együtt  
egész évre 7 korona — ide  
küldendők.

## A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

### A hazáért!

A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatalának ellenőrzése alatt a háborúban elesettek özvegyei és árvái érdekében és javára alakult Magyar Országos Biztosító Intézet r.-t. akciójára hívjuk fel a t. kartársak és kartársnők figyelmét. Ezen intézet a legszélesebb néprétegeket érdeklő biztosítási mozgalmat idétt meg, s bevezette a hadikölcsönjegyzéssel kapcsolatos hadikölcsönbiztosítást. Nagy és fontos országos és közgazdasági érdekek kívánják a szóban levő akció legmesszebbmenő támogatását, mely okból hisszük, hogy t. kartársaink és kartársnőink átértve és átérve a köz javára irányuló munkájuknak fontosságát és szükségét, nem mulasztják el tevékenységüket az ezúttal előadott cél érdekében, melynek iránya a hadikölcsönjegyzés megkönnyítése és a hadban levőknek életbiztosítása, mely eljárással az illetők könnyű fizetési feltételek és alacsony díjtételek mellett elhalálkozás esetén avagy meghatározott időtartam mellett hozzátartozóiknak állandó anyagi segítséget biztosítanak. A hadikölcsönnek biztosítással való jegyzése, szerfölött előnyös és gyakorlati voltánál fogva, annak a társadalom és a lakosság körében való megismertetése és méltó terjesztése érdekében vármegyénkben megfelelő szervezettel hozatott kapcsolatba, még pedig minden járásban 1-2 kartárs vétett igénybe, kik mint főmegbízottak szerepelnek és az illető járás tanerői ezen főmegbízottakkal érintkeznek. Ily megbízottakként szerepelnek az eperjesi járásban Faludi Ferenc áll. isk. ig.-tanító, Kapi és Gábor József r. kath. isk. tanító, Finta; a lemesi járásban Mikó István áll. elemi isk. tanító, Sárosbogdány; a kisszebeni járásban Uram Péter áll. el. isk. tanító, Kisszeben és Kóvári Mihály r. kath. el. isk. tanító, Jernye; a héthársi járásban Horváth Károly áll. elemi isk. tanító, Palocsa; a giráltyi járásban Bálint Dezső izr. elemi iskola tanító, Kurima és Jármay Tivadar ág. h. ev. tanító, Lapos; a bártfai járásban Deszatinik János áll. el. isk. ig.-tanító, Zboró és Milly György g. kath. el. isk. tanító, Gerlas a felsővízközi járásban Krivka Sándor gör. kath. elemi isk. tanító, Alsóodor. Ezen megszervezés lehetővé teszi, hogy a kiválóan gyakorlati irányú intézményt a lakosság minden rétegének alkalma és módja legyen megismerni és annak előnyeit felhasználni. Részletes magyarázatokba ezúttal nem kívánunk bocsátkozni, mivel a szükséges tájékoztatások, nyomtatványok az egyes iskoláknak, illetőleg kartársainknak úgysis megküldettek, melyek alapján hazafias munkásságukat azonnal megkezdhetik. E napokban indult meg a VII-ik hadikölcsönjegyzés, melynek időtartama december 14-ikéig terjed bezárólag, mely idő felhasználásával igyekeznünk kell megtenni kötelességünket anyagi erőnkhez képest nemcsak példaadással, hanem a néptanító hivatásához méltó tájékoz-

tató és útmutató munkával is. Magas kormányunk bizalommal számít a tanítóság eme munkájára, mely tevékenységről, majd pedig annak eredményéről a NÉPTANÍTÓK LAPJA f. évi november 15-iki számában kiadott miniszteri körrendelet értelmében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium VI. a) ügyosztályához kell közvetlenül jelentést tennünk s természetesen egy és ugyanazon időben a vármegyei kir. tanfelügyelőségünkhöz is sietnünk kell közlésünkkel, hazafias munkásságunk ezirányú eredményének számon adásával.

Legyen a vármegye tanítóinak, tanítónőinek és óvónőinek a hadikölcsönjegyzés, illetőleg a hadikölcsön biztosítása körüli tevékenysége nemcsak a megszorult haza javára sikert felmutató, hanem a megye polgársága részére is minél fokozottabb mérvben áldáshozó! Wick Gyula.

### Az új háborús segély.

A közszolgálati alkalmazottak részére megállapított újabb háborús segélyről szóló 1917. XV. törvénycikk szentesítést nyert 1917. nov. 6-ikán. Ezen törvénynek a tanítóságra vonatkozó rendelkezéseit a következőkben közöljük:

Az 1. § megállapítja, hogy háborús segélyre nemcsak az 1917. november 1-jén a tényleges szolgálat kötelékébe tartozóknak, hanem azoknak is van igényük, akik november 1-je után lépnek tényleges alkalmazásba. A 2. § megállapítja, hogy az újabb háborús segélyben kik részesítendők. Idetartoznak (a tanerőket véve figyelembe) az áll. mezőgazdasági népiszkolai szaktanítók és szaktanítónők, az áll. el. népiszk. tanítók és tanítónők, valamint a kincstári elemi iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők, az áll. óvónők. Az állami fizetéskiegészítésben részesülő tanerőkkel működő községi, hitfelekezeti, társulati és egyesületi polgári iskolák rendes-, segéd- és megbízott tanítói és tanítónői, amennyiben a fizetéskiegészítő államsegélyhez kötött összes feltételeknek megfelelnek; az 1913: XI. t.-cikk alapján fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő községi és hitfelekezeti elemi iskoláknál alkalmazott rendes tanítók és tanítónők, amennyiben a fizetéskiegészítő államsegélyhez kötött összes feltételeknek megfelelnek. Azok a hitoktatók, kik teljes heti óraszámában az egész iskolai évre szóló megbízatással kizárólag hitoktatással foglalkoznak és illetményeiket egészben vagy részben az államkincstártól kapják. Az 1913. évi XL. t.-c. alapján fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő községi, hitfelekezeti, társulati és egyesületi óvodáknál alkalmazott rendes óvónők, amennyiben a fizetéskiegészítő államsegélyhez kötött összes feltételeknek megfelelnek. Kivételes rendelkezéseket tartalmaz a törvény a helyettesek, valamint az államsegélyt igénybe nem vett iskolák tanerőinek háborús segélye ügyében. És pedig a 9. § szerint a vall.- és közokt.-ü. miniszter felhatalmaztatott, hogy az állami, valamint az 1913: XVI., illető-

leg az 1913: XL. t.-cikk alapján fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő községi és hitfelekezeti el. iskoláknál és óvodáknál helyettesekül alkalmazott olyan tanítók, tanítónők és óvónők részére, akik rendszerszerű tanítói, tanítónői, óvónői álláson az egész iskolai évre szóló megbízatással, a rendes tanító (tanítónő, óvónő) teljes munkakörét látják el, az illető elemi iskolánál (óvodánál) alkalmazott rendes tanítók, tanítónők és óvónők részére hasonló elvek szerint megállapítandó háborús segélyeket engedélyezhessen, de csak azokra a hónapokra, amelyekre alapdíjazásban is részesülnek. A 10. § szerint a vall.- és közoktatásügyi miniszter felhatalmaztatott, hogy a javadalmazási viszonyok mérlegelésével az 5. § a), illetőleg b) pontjában említett összeget meg nem haladó háborús segélyt engedélyezhessen az olyan iskola- (óvoda-) fenntartók tanítói, tanítónői és óvónői részére, mely iskola-, illetőleg óvoda-fenntartók tanerőik részére a törvényszerű illetményeket eddig államsegély igénybevétele nélkül saját erejükből biztosították, de csak abban az esetben, ha a fenntartó a háborús segély engedélyezését megfelelő fedezet hiánya miatt kéri és beigazolja, hogy az állami segélyezésnek az 1907: XXVII. és 1903: XVI., illetőleg 1913: XL. törvénycikkben meghatározott feltételei fennforognak. Az újabb háborús segély egyévi összege az állami alkalmazottaknál, úgyszintén az állami fizetéskiegészítésben részesülő polgári isk. tanerőknél, illetőleg általában a törvény 2. §-a 1-34. pontjai alatt felsorolt alkalmazottaknál, a következőképpen állapítatik meg és pedig a fizetéstermészetű illetményeknek 100 %-ában, ha ezek az illetmények évi 1400 koronát meg nem haladnak.

Ha a fizetés természetével bíró illetmények egyévi összege nem több, mint 1600 K. 1500 K. akkor a háborús segélynek egyévi összege nem több, mint 1600 K. 1500 K.

1600 K-nál több, de "	"	"	"	"	1800	"	1600
1800	"	"	"	"	2000	"	1700
2000	"	"	"	"	2200	"	1800
2200	"	"	"	"	2400	"	1900
2400	"	"	"	"	2600	"	2000
2600	"	"	"	"	2800	"	2100
2800	"	"	"	"	3000	"	2200
3000	"	"	"	"	3200	"	2300
3200	"	"	"	"	3400	"	2400
3400	"	"	"	"	3600	"	2500
3600	"	"	"	"	4000	"	2600
4000	"	"	"	"	4400	"	2700
4400	"	"	"	"	4800	"	2800
4800	"	"	"	"	5400	"	2900
5400	"	"	"	"	6000	"	3000

A fizetéskiegészítésben részesülő községi és hitfelekezeti rendes tanítók és tanítónők háborús segélyének egy évi összege 1200 korona. A fizetéskiegészítő államsegélyben részesülő községi, hitfelekezeti, társulati és egyesületi rendes óvónők háborús segélyének egy évi összege 1080 korona; míg az ezen iskoláknál és óvodáknál alkalmazott olyan tanítók, tanítónők, illetve óvónők, akik fizetéskiegészítő államsegélyben nem részesülnek és akik magasabb összegű fizetés élvezetében állnak, mint amilyen ösz-

szegű fizetésre az ugyanannyi szolgálati idővel bíró állami tanítónak, tanítónőnek vagy óvónőnek igénye van, a háborús segélynek megállapított összege annyival csökken, mint amennyivel az illetőnek fizetése az ugyanannyi szolgálati idővel bíró állami tanítónak, tanítónőnek vagy óvónőnek törvény szerint járó fizetését meghaladja. A háborús segély előzetes részletekben 1917. évi november 1-jétől 1918. december végéig utaltatik ki. Fizetésemelkedés, illetve -csökkenés esetén a háborús segélyt újból kell megállapítani a magasabb, illetőleg alacsonyabb illetmények alapulvétele mellett. Az ideiglenesen nyugalomba helyezett, de szolgálati érdekből ideiglenes szolgálattételre rendelt alkalmazott midaddig, amíg szolgálata tart és feltéve, hogy háborús segélynek megfelelő járandóságban nem részesül, a jelen törvény alapján járó háborús segély szempontjából tényleges szolgálatban állónak tekintendő.

## Körlevél.

4223 - 1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő összes elemi iskolák igazgatóihoz és tanerőikhez.

A Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület gyámoltjait megfelelő keresetet biztosító munkával a szükséges anyag hiányában mindegyre nehezebben tudja ellátni. Különösen nehéz a kefe- és seprűfélék készítéséhez szükséges lószőr beszerzése, amelynek inkább a keményebb fajtája, a farkszőr és sörényszőr alkalmas feldolgozásra. Ma ezekre is reávetette magát a jogosulatlan haszonra törekvő közvetítés s az áru csak felhajtott áron vásárolható, aminek következménye ismét, hogy a feldolgozott anyag iparcikk alakjában is csak drágán juthat a fogyasztóhoz.

A kemény lószőr értékes s annak úgy a felnőttek, mint a gyermekek által való gyűjtése nagy haszonnal jár. Ezekre való figyelemmel a vall.- és közokt.-ü. miniszter úr 154,413 - 1917. sz. rendeletéből felhívom tankerületem tanerőit, miszerint *buzdítsák a tanulókat, hogy a lószőrt gyűjtsék s az összegyűjtött lószőrt a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesületnek, Budapest, VII., Hermina-út 7. sz. alá küldjék be.* Az egyesület a beküldött lószőrnek értékét postán meg fogja küldeni.

Ebből a gyermekek és közvetítésük révén szüleik és más felnőttek megismervén a lószőr értékét, meg fogják tudni, hogy annak gyűjtése haszonnal jár, azt a jövőben nem fogják elveszni hagyni, hanem abból maguknak szép jövedelmet biztosítanak.

Azután meg annak az eljárásnak, ha a lószőrt a tanítók szíves támogatásával az egyesületnek közvetlenül küldik, az az előnye is lesz, hogy a gyűjtött lószőrért többet kapnak, mert így elmarad az indokolatlan nagy haszonnal dolgozó közvetítés.

Az eljárásról, illetőleg az elért eredményről Címtől esetről-esetre értesítést kérek.

Eperjes, 1917. november 14. SZABÓ ELEMÉR s. k.,  
kir. tanfelügyelő.

## Hírek.

**Figyelmeztetés.** A f. évi április 10-ikén 1360. tfl. szám alatt kiadott s lapunk f. évi április 22-iki számában megjelent körlevél értelmében a vall.- és közokt.-ü. minisztérium idevonatkozó rendeletének megfelelően az áll. elemi és gazdasági ismétlőiskolákban a háborúnak már most megállapítható tanulságait ismertető előadások a folyó tanév első felének folyamán tartandók meg, mely előadásokhoz szükséges „Vezérfonalat” a Magyar Pedagógiai Társulat adta ki. Miután ezen előadások miékként leendő rendezésére vonatkozó tervezet

még több iskolától be nem érkezett a várm. kir. tanfelügyelőséghez, figyelmeztetjük az illető iskolák igazgatóit, illetőleg vezető tanerőit, hogy a kiadott rendeletnek eleget kell tenniük, s az előadások mikénti előkészítéséről szóló tervezetüket haladéktalanul terjesszék be a kir. tanfelügyelőséghez és jelentésüket nemleges esetben is tegyék meg.

**Meghívás.** Az Állami Tanítók Országos Egyesülete f. évi december 9-ikén délelőtt 9 órai kezdettel Budapesten, Pestvármegye székházának nagytermében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait meghívja. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Számadás, költségvetés. 4. Jelentés a szanatóriumról és hajlékalapról. 5. Jelentés a minisztereknél, pártelnököknél stb. való eljárásról. 6. Indítványok. 7. Tisztújítás. Előző napon az említett egyesület választmánya Budapesten, a Ferenc József Tanítók Házában tart ülést, melynek tárgyát a közgyűlés tárgysorozatának előkészítése fogja képezni.

**Arcképes igazolványok.** A félárú vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok kérése és érvényesítése körüli eljárásra vonatkozólag lapunk egyik utóbbi számában kiadott közleményünk kiegészítéseképpen közöljük az iskolák tanerőivel, hogy az igazolványok engedélyezése, illetőleg érvényesítése iránti és a kir. tanfelügyelőséghez záradékolás végett beadandó kérelmek az eljárás egyszerűsítése és gyorsítása végett már a kérelmező által a megfelelő záradékolási szöveggel készítenők el. A pontos záradékolási szöveg a következő: Igazolom, hogy nevezett rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett, évi fizetéssel és nyugdíjigénnyel bíró állami (róm. kath. stb.) elemi iskolai tanító (tanítónő).

**Vasúti menetdíjkedvezmények.** A kereskedelemügyi miniszter az idei november 15-ikén életbelépett új személydíjzabással kapcsolatban a tényleges és nyugállományú katonatisztek és katonai tisztviselők részére egyenruhában való utazás esetén, továbbá az állami, törvényhatósági és egyéb polgári közszolgálati tényleges és nyugdíjas alkalmazottak és ezek családtagjai, nemkülönben a magyar és horvát országgyűlési képviselők részére, szóval mind-ama igényjogosultak részére, akik eddig megfelelő arcképes igazolványok alapján félárú menetjegy váltása mellett utazhattak, azt a külön menetdíjkedvezményt engedélyezte, hogy a magyar államvasutak és a kezelésükben levő magán- és helyi érdekű vasutak vonalain a használandó vonatnemnek megfelelő alsóbb kocsiosztálynak megfelelő féljeggyel a következő magasabb osztályban, a gyorsvonat harmadik osztályában pedig a személyvonati harmadik osztályú féljegy váltása mellett utazhatnak. Ugyanezen menetdíjkedvezmények léptek életbe november hó 15-ikén a kassa-oderbergi vasútnál is.

**Előlépés.** A vall.- és közokt.-ü. miniszter dr. Lajos Mária és Bertha Mária eperjesi áll. tanítónőképző-intézeti segédtanárokat a IX. fiz. osztályba rendes tanárokká és Moyses Miklós intézeti rendes tanárt a VII. fizetési osztályba előléptette.

**Fehérneműgyűjtés a hadsereg részére.** A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala a hadvezetőség felkérésére a hadseregnek fehérneművel való ellátása céljából nagy, országos gyűjtést szervez. Ez akció sikere nagyszámú hadi és nemzeti érdek lévén, minél nagyobb eredmény eléréséért a gyűjtést a legszélesebb keretben és a legbuzgóbb igyekezettel kell végrehajtunk. E felette fontos gyűjtés érdekében vall.- és közokt.-ü. miniszterünk Magyarország tanintézetéhez, e tanintézetek vezetőihez, tanáraihoz, tanítóihoz és a hazafias magyar tanulóifjúsághoz fordul, hogy e nemzeti ügyet minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni s annak eredményességét odaadó tevékenységükkel biz-

tosítani szíveskedjenek. A hadsereg további harc képességéről van szó. Arról van szó, hogy emberfeletti megpróbáltatást kiállt vitéz katonáinkat a legszükségesebb alsóruhával ellássuk, nehogy ennek az elsőrendű szükségletnek hiányában harcosaink, hőseink egészsége s testi épsége csorbát szenvedjen. Áldozatot kívánunk a közönségtől, de olyan áldozatot, melyet voltaképpen önmagának hoz meg a nemzet, saját legfontosabb érdekeinek megvédése céljából. A nemzet áldozatkészsége kimeríthetetlen, csak éppen alkalmas módon tudomására kell hozni, hogy hol és minő áldozatot kíván tőle a mostani viszonyok között mindennél fontosabb honvédelem. Égető s sürgetően szükségelt áldozathozatalról van szó, melynek elkerülhetetlen szükségességét meg kell értetni a nemzet legszélesebb rétegeivel. Ezt a megértő munkásságot a legalkalmasabb módon s bizonyára a legnagyobb eredménnyel a tanulóifjúság teljesítheti, s a felajánlott fehérneműt a tanulók az iskolába viszik s az iskola vezetője a Hadsegélyző Hivatalt megillető posta- és vasúti fuvardíjmentesség igénybevitelével az említett hivatalba juttatja a gyűjtés eredményét. Gondoskodás fog történni arról, hogy minden közigazgatási hatóság és nagyobb városokban, ahol katonaság van, a katonaság is mindenképpen kezére járjon az ily gyűjtést vezető iskoláknak. Gyűjtés tárgya: kész férfi vagy női alsóruha, fehérnemű előállítására alkalmas mindenféle fehér és színes vászon és vászonnemű, asztalkendő, ágynemű, sőt a textiliparnak minden egyéb terméke is, mely a katonák részére szükségelt alsóruhának előállítására vagy kijavítására egyáltalán felhasználható. A hazafias tanári és tanítói testület, valamint a tanulóifjúság kétségtelen, hogy e gyűjtést alkalomnak tekinti, hogy hazafiságának ezzel is újabb bizonyosságát szolgáltatassa az eredményt biztosító buzgó közreműködésével. Nem kételkedünk benne, hogy e vármegye tanintézetének tanárai, tanítói, tanítónői és óvónői növendékeikkel együtt a gyűjtés eredményessége érdekében minél lelkesebb s fáradságot nem ismerő buzgalommal fejtik ki tevékenységüket, s nem lesz iskola, melynek a fehérnemű egybegyűjtése, csomagolása és elküldése körüli tevékenysége ne képezne a mostani alkalommal lelkesen felkarolt munkakörét. A vármegye közigazgatása is alkalmas módon felkarolja az ügyet, hogy az minél eredményesebb sikerre vezessen. Járjunk tehát a közigazgatási hatóságoknak is az általuk megjelölt avagy kialakuló célszerű módokat mellett kezükre, s tanítványaink útján is hassunk közre azok hozzátartozói körében, hogy a hadiszükségletnek ez iránya is kielégítést nyerjen, mely közreműködés eredménye szükségképpen bejelentendő kir. tanfelügyelői hivatalunknak, hol a vármegye népoktatása terén működők háborús munkájának adatai egybegyűjtetnek és nyilvántartatnak, azon célból, hogy az adatok bizonyosságot tegyenek e vármegye népnevelőinek mindenkor az előadódó szükséghez képest készséggel és buzgalommal kifejtett hazafias tevékenységéről.

**Sárosvárm. tanítói hadiárva alapja.** A sárosvármegyei kir. tanfelügyelőséghez befolyt Bálint Dezső kurimai izr. elemi iskolai tanítótól október havi gyűjtésének eredményeképpen 3 korona, míg november havi gyűjtése 3 kor. 50 fill.; Macsata Veronika nyársardói áll. el. isk. tanítónő gyűjtésének eredménye 20 kor.; Schwartz Gyula kendei r. kath. el. isk. tanító gyűjtése 10 korona; Faludi Ferenc kapui áll. isk. ig.-tanító és Tmák Jolán kapui áll. iskolai tanítónő gyűjtése 40 kor. 38 fillér; Kaminszky Ágoston végpétrii g. kath. isk. tanító adománya, állomásáról Abaújszolnokra való távozása alkalmából 20 korona; Szeghő István radácsi áll. isk. ig.-tanító gyűjtése 4 korona és Szuchy Antal ruzsolyi gör. kath. elemi iskolai tanító gyűjtése 10 korona 40 fillér. Mindössze 111 korona 28 fillér, mely összeg a rendelkezésre álló 808 kor. 24 fillér alaphoz csatolva, az alap állaga 919 korona 52 fillér, mely az Eperjesi Takarékpénztárnál gyümölcsözőleg kezelik. (Az alaphoz, miként közlésünkben ismertetes, a várm. ált. népnevelő egyesület által eddig 300 korona adatott ki megyénkbeli tanítói hadiárva javára.

**Kérelem.** A három évben, ú helyez arra, hogy dottakért életüket alább a szeretet ü feledjék el a retten nemű szenvedést óhajt állítani a so miért is, ismerve közönségének nag készségét, azzal a adományaival tegy fájának a felállítá nyugtázás mellett kórház vezetősége

**Pályázat.** Az zatot hirdet a kel A pályázat határidő

**A Magyar Le bank** érdeklődőse megyei Takarékp 12 milliót megha eddigi kerek 2.60 és tartaléktökéjébe legtekintélyesebb p Takarékpénztár ez Munk Samu elnö kívüli közgyűlésén emelte fel és a Ma váltóbank képvisel Hári Gézát az iga Friedländer Emilt választotta.

**Közgyűlés.** A Nőegylet nov. 18-ik közgyűlését a tago Rosenfeld Ignác beszéddel nyitotta és a köszönet melet tagok nagy áldozat tette a hadiárva, a vonultak szegény cs összegek kiutalását. hogy egy kiosztandó A közgyűlés általán talmas elnöki megny tudomásul, hogy a hadikötvényt jegyz számadások felülviz mentést és az elm kifejtett céltudatos, elismerését s kösz jezte ki. A közgyűlé szavazta a kiosztási célra való tekintette növelésére a jelenlé hozzá. A kiosztandó szében és környéké ség nélkül részesít

**Köszönetnyil** úrinő, dr. Hartma urak 20-20 korot burgonyát adomány hálásan köszön az

**A Vakok Eperj** bizottsága nov. 18- bemutatták a zársz majd elismerés ka felügyelőjének a hogy e leghumánus felkarolása érdekéb s anyagi helyzeté felügyelőbizottságg tották elnöknek Buj nek dr. Piller Dezső titkárrá Beretvásné bizottsági tagok let viczy Szigmondné, Gyuláné, Imre G Magyar Józsefné, d Árpádné és dr. Ro

hadserg tovább  
rról van szó, hogy  
kiállott vitéz kato-  
sórúhával ellássuk,  
idő szükségletnek  
seink egészsége s  
vedjen. Aldozatot  
olyan áldozatot,  
ának hoz meg a  
érdekeinek meg-  
et áldozatkészsége  
alkalmas módon  
y hol és minő ál-  
i viszonyok között  
édelem. Egető sür-  
hozatalról van szó,  
ükségességét meg-  
élesebb rétegeivel.  
t a legalkalmasabb  
gyobb eredménnyel  
a felajánlott fehé-  
a viszik s az iskola  
talt megillető posta-  
g igénybevételével  
ja a gyűjtés ered-  
örténni arról, hogy  
óság és nagyobb  
g van, a katonaság  
jon az ily gyűjtést  
tárgya: kész férfi  
nemű előállítására  
és színes vászon  
ő, ágynemű, sőt a  
b terméke is, mely  
lt alsóruhának elő-  
egyáltalán felhasz-  
és tanítói testület,  
cétségtelen, hogy e  
hogy hazafiságának  
szolgáltassa az ered-  
müködéssel. Nem  
e vármegye tanin-  
tanítónői és óvónői  
gyűjtés eredményes-  
sebb s fáradságot  
fejtik ki tevékeny-  
nyelnek a fehérenemű  
a és elküldése körüli  
mostani alkalommal  
körét. A vármegye  
módon felkarolja az  
ményesebb sikerre  
közigazgatási ható-  
jelölt avagy kiala-  
mellét kezükre, s  
assunk közre azok  
y a hadszükségletnek  
nyerjen, mely közre-  
kségekben bejelen-  
vatalunknak, hol a  
rén működők hábo-  
egybegyűjtetnek és  
ból, hogy az adatok  
rmegye népnevelői-  
ő szükséghez képest  
nal kifejtett hazafias

**hadiárva alapja.**  
felügyelőséghez be-  
nai izr. elemi iskolai  
gyűjtésének eredménye-  
ember havi gyűjtése  
ronika nyársardói áll.  
k eredménye 20 kor.;  
r. kath. el. isk. tanító  
ndi Ferenc kapii áll.  
olán kapii áll. iskolai  
38 fillér; Kaminszky  
isk. tanító adománya,  
ra való távozása al-  
zoghó István radácsi  
4 korona és Szuchy  
elemi iskolai tanító  
fillér. Mindössze 111  
sszeg a rendelkezésre  
aphoz csatoltatván, az  
fillér, mely az Eper-  
yümlöcsözleg kezel-  
közlésünkből ismere-  
ő egyesület által eddig  
gyénkbeli tanítói hadi-

**Kérelem.** A városi kórház, mint az előző három évben, úgy ezidén is különös súlyt helyez arra, hogy a hazáért és az itthonmaradtakért életüket s vérüket áldozó hősök legálább a szeretet ünnepe: karácsony előestéjén, feleadjék el a rettenetes vérzivatar okozta mindenemű szenvedést és fátalmat. **Karácsonyfát** óhajt állítani a sebesült és beteg katonáknak; miért is, ismerve Eperjes szab. kir. város m. t. közönségének nagy, határt nem ismerő áldozatkészségét, azzal a kéréssel fordul hozzá, hogy adományaival tegye lehetővé a hősök karácsonyfájának a felállítását. Adományokat utólagos nyugtázás mellett szívesen fogad el a városi kórház vezetősége.

**Pályázat.** Az eperjesi főszolgabíró pályázatot hirdet a kelembéri segédjegyzői állásra. A pályázat határideje december 5.

**A Magyar Leszámloló- és Pénzváltóbank** érdekközösséget létesített a Borsod-megyei Takarékpénztárral Miskolcra, mely 12 milliót meghaladó betétközlőmányaival és eddigi kerek 2.600.000 koronát kitevő alap- és tartaléktőkéjével Felsőmagyarország egyik legtekintélyesebb pénzügyintézete. A Borsod-megyei Takarékpénztár ez alkalomból nov. 25-ikén, Munk Samu elnöklété alatt megtartott rendkívüli közgyűlésen alaptőkéjét 3 millió koronára emelte fel és a Magyar Leszámloló- és Pénzváltóbank képviselőjében Bun Józsefet és dr. Hári Gézát az igazgatóságba, Biró Arturt és Friedländer Emilt a felügyelő-bizottságba beválasztotta.

**Közgyűlés.** A Kisszebeni Izr. Jótékony Nőegylet nov. 18-ikán tartotta meg rendes évi közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. **Rosenfeld** Ignácné elnöknő lendületes, szép beszéddel nyitotta meg az ülést. Az elismerés és a köszönet meleg szavaival mutatott rá a tagok nagy áldozatkészségére, amely lehetővé tette a hadiárva, a Vöröskereszt és a hadbavonultak szegény családtagjai részére nagyobb összegek kiutalását. Végül felkérte a közgyűlést, hogy egy kiosztandó összeget engedélyezzen. A közgyűlés általános tetszéssel fogadta a tartalmas elnöki megnyitót és megelégedéssel vette tudomásul, hogy a vezetőség 2000 kor. értékű hadikötvényt jegyzett. Az előterjesztett zárszámadások felülvizsgálása után megadta a felmentést és az elnökségnek az év folyamán kifejtett céltudatos, eredményes működéséért elismerését s köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki. A közgyűlés azután egyhangulag megszavazta a kiosztásra szánt összeget s a nemes célra való tekintettel a kiosztandó segélyezések növelésére a jelenlévők adományaikkal járultak hozzá. A kiosztandó nagyobb összegből Kisszeben és környékének szegényeit valláskülönbőség nélkül részesítik.

**Köszönetnyilvánítás.** **Kissóczy** Mátyásné úrinő, dr. **Hartmann** Imre és **Kun** Sándor urak 20–20 koronát, **Bielek** Zoltán úr 2 zsák burgonyát adományozott a népkonyháának, amit halásan köszön az elnökség.

**A Vakok Eperjesi Intézetének** felügyelő-bizottsága nov. 18-ikán tartotta ülését, amelyen bemutatták a zárszámadást s a költségvetést, majd elismerés kapcsán megadva az intézet felügyelőjének a felmentvényt, elhatározták, hogy e leghumánusabb intézmény határozottabban felkarolása érdekében, a vakok elhagyatottsága s anyagi helyzetén segítő: magát női-felügyelőbizottsággal egészíti ki. Megválasztották elnöknek Bujanovics Gyulánét, alelnökkönek dr. Piller Dezsőnéét és br. Ghillány Lászlónét, titkárrá Beretvásné Semsey Karolát; felügyelő-bizottsági tagok lettek: Bánó Aladárné, Berzeviczy Zsigmondné, Glasner Mórné, dr. Holénia Gyuláné, Imre Gézáné, Kissóczy Mátyásné, Magyar Józsefné, dr. Maléter Istvánné, Pálesch Árpádné és dr. Rosenberg Teofilné.

**Tölgyhaszonfa-eladás.** A kassai kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a diósgyőri, mocsolyástelepi és keczerpekléni m. kir. erdőgondnokságok kerületeiben termelt 110232 m<sup>3</sup> tölgyhaszonfa négy eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni. Zárt ajánlatok dec. 21-ikén déli 12 óráig a tótsóvári erdőhivatalnál nyújtandók be. Részletes adatok és nyomtatványok a fentnevezett erdőhivatalnál szerezhetők be.

**«A Társaság.»** Az e heti új számban Törökné Kovács Hermin folytatja Darazsak című kedves elbeszélését, ifj. Hegedűs Sándor novellát ír, Körmendy Viktor a pesti piaristák kétszázéves jubileuma alkalmából meglehangú remiszenciát a kegyesrendi intézet multjából; Néhány szép vers Harsányi Zsolt, Bardócz Árpád és Gegus Dániel tollából, a mindig változatos és gazdag társasági rovat, könyv-kritika és divatlevél egészítik ki a szép illusztrált szám tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára negyedévre 7 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. szám.

**«Perpetuum» folytonzó kályha** minden nagyságban és kivitelben kapható **Luchs** Ede és Társa cégnél Eperjesen. Ezen kályhák használata 50% fűtőanyag-megtakarítást jelent.

**Jótékonycélú iskolai ünnepély.** Az eperjesi m. kir. állami elemi népkolai tanító-nőképzőintézet felerészben az eperjesi hadiárva és a sárosvármegyei tanítók hadiárvaának alapja, felerészben az intézeti ösztöndíjalap javára dec. 8-ikán, szombaton d. u. 6 órakor Eperjesen, az intézet Kossuth Lajos-utcai tornatermében jótékonycélú iskolai ünnepélyt rendez. Belépődíjak: Ülőhely 2 kor., állóhely 1 kor. Jegyek az ülőhelyekre előre válthatók a Kósch Árpád-üzletben, az állóhelyekre pedig este a pénztárnál. Felülfizetéseket hálásan fogad és nyilvánosan nyugtáz az igazgatóság. Műsor: 1. Schubert F.: „Mi szép az éj”. Előadja az intézet ének-kara Moyzes Miklós tanár vezetésével. 2. Szavaltat. Előadja Deák Mária III. oszt. tan. 3. Moszkowsky: „Krakoviak”. Zongorán négy kézre előadják Bella Anna IV. o. t. és Ratzenberger Aranka IV. o. t. 4. Altai Margit: „Vakáció előtt”. Intézeti kép egy felvonásban. Személyek: Az igazgatónő: Magyar Ida IV. o. t., Böske: Lipták Ilona II. o. t., Etelka: Tahy Katalin IV. o. t., Irma: Ludány Margit IV. o. t., Ilonka: Kutas Irén IV. o. t., Ágnes: Ferjentsik Erzsébet IV. o. t., Sári: Kérészy Márta IV. o. t., Mici: Szlávics Klára III. o. t., kapusné: Okályi Mária IV. o. t. 5. Matróztánc. Táncolják: Eszenyi Margit I. o. t., Janecskó Erzsébet I. o. t., Konkoly Gizella I. o. t. Zongorán kíséri Bujk Anna I. o. t. 6. a) Giordani: „Óh drága lény”; b) Schubert: „Az én tanyám”. Énekli Mikó Mária III. o. t., Moyzes Miklós tanár zongorakísérete mellett. 7. „Jótékonyág.” Élkép. Személyek: Hungária: Paulinyi Olga IV. o. t., sebesült katona: Szezhlo Boriska III. o. t., vöröskeresztes betegápoló: Tahy Lidia II. o. t., jószívű adakozó úriasszony: Károlyi Ilona III. o. t., cselédleány: Szabó Erzsébet II. o. t., szegény özvegyasszony: Jósavay Irma IV. o. t., gyermekei: Moyzes Irénke, Flórián Lacika és Hucskó Palika, az urna mellett az áldozatkészség kifejezői: Bertha Ilona IV. o. t., Gárdonyi Ilona II. o. t. és Papp Margit I. o. t. 8. a) Flodin: „Nyári reggel”; b) Franz Róbert: „Új dalok”. Előadja az intézet énekkara Moyzes Miklós tanár vezetésével.

**Vadgesztenyegyűjtés.** Kots Ferenc pécs-újfalvi áll. iskolai igazgató-tanító növendékeivel 295 kg. vadgesztenyét gyűjtött, melyet elküldött a Hadsegélyző Hivatalnak. Az eperjesi orth. izr. elemi iskola tanuló 68 kg. vadgesztenyét gyűjtött, mely mennyiséget az iskola igazgatója, Habermann József szintén a Hadsegélyző Hivatalnak küldötte el.

**A hadifogságból.** **Pawlas** Julián, a cs. és kir. 67. gy.-ezr. századosa, aki a háború elején, 1914. aug. 30-ikán sebesülten orosz fogságba került, 39 havi távollét után mint csererokkant Krasnojarskból Szibériából a csehországi Kolin-ba érkezett.

**Jótékonyág.** Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság **hadi-árva és hadban állók szegény gyermekei** felruházására újabb a következő adományok érkeztek: Kun Sándor és Kurfürst Anna 20–20 kor., Gottdiener Lajos és Wollner Mór 10–10 kor.

**Hadikölcsön-jegyzés.** A szedliczei áll. elemi iskolai alap tulajdonát képező s az Eperjesi Takarékpénztárnál gyümölcsözleg elhelyezett készpénzből ezúttal 150 kor. hadikölcsön jegyeztetett.

**Táncpróba.** Az eperjesi „Sancta Maria” leánynevelő-intézetben a növendékek ezidei táncpróbája nov. 29-ikén volt.

**Elveszett táská.** Nov. 23-ikán, pénteken este egy úrnak a kocsijáról, amíg az állomástól a vármegyházáig értek, egy barnás színű bőrtáska elveszett, amelyben egy zöld színű szivartárca volt. A találó a tárgyakat szolgáltassa be a rendőrkapitányságnál.

**Társas-összejövetelek és jótékonyág.** A Vakok Eperjesi Intézete felügyelő-bizottságának női választmánya nov. 29-ikén tartotta meg alakuló-gyűlését Bujanovics Gyuláné elnöklété alatt. Az alapszabályok megtárgyalása után az agilis elnöknő ajánlatára a felügyelő-bizottság tiszteleti elnökké lévai Koós Béláné főispánnét választotta meg. Tiszteleti tagok lettek Tahy Józsefné, Bielek Zoltánné és Meliőríz Ilka, kik a Vakok Intézetével szemben eddig is érdeket szereztek. Elhatározták, hogy a vakok ügyének felkarolása és az eperjesi intézet jóvödelmének gyarapítása céljából kéthetenként minden hónap második szombatján az Eperjesi Társadalmi Egylet helyiségében esti 8–11-ig társas-összejöveteleket rendez. A jótékony célra való tekintettel 1 kor. belépődíj állapított meg. Az első estély rendezése dec. 8-ikára határozottat el. Külön meghívók nem bocsátatnak ki; éppen azért ezúton kéri a rendezőség a nemes szórakozást és a jótékonyágot kedvelő társadalomnak minél tömegesebb látogatását. Az adventi időben zene nem lesz.

**A «Vasárnapi Ujság»** november 25-iki száma pompás képekben közli királyunk és Vilmos császár szemleútját az olaszországi harcok színhelyein, diadalmas offenzívánk érdekes részleteit. Velenceze készülődését a kiűritésre stb. Baranski László pompás rajza a budapesti háziéred egy hőstettének emlékét örökíti meg. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Szabolcska Mihály verse, Nagy Lajos novellája, Szöllösy Zsigmond tárcája, Balla Mihály regényes cikksorozata az amerikai dollárkirályokról. Egyéb közlemények: Farkas Zoltán cikke Rodinéről (képpel) és rendes heti rovatok. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 7 kor. 50 fill., a VILÁGKRÓNIKÁVAL együtt 8 kor. 50 fill. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

**Jótékony iskolai gyűjtés.** Szeghő István radácsi áll. elemi iskolai igazg.-tanító az iskolai beiratások alkalmával jótékony célra 61 kor.-t gyűjtött, melyből a sárosvármegyei tanítói hadi-árva alapjára 25 kor.-t, a hadban elesett tanítók özvegyei és árva országos alapjára 25 kor.-t, a vakok eperjesi intézetének 4 kor.-t és a vak katonák javára 7 kor.-t juttatott. Vármegyénk kir. tanfelügyelősége az átvett összeget a fentiek szerint megfelelően továbbította.

## KÖZGAZDASÁG.

Gazdaságügyi és közéleti tudnivalók. Közli H. I.

### A burgonyakészletek hatósági igénybevételéről.

IV.

A községi előjárás tartozik a rendelet 6. szakasza értelmében a termés- és szükségleti összeírás és — amennyiben rendelkezésre állana — a folyó évi május havi nép-, háztartás- és állatszámítás adatait is az eljáró hatóságnak rendelkezésére bocsátani. Ezen összeírás, illetve adatok birtokában a hatóságnak módjában lesz a termelő által bementett adatok helyességéről meggyőződést szerezni.

A feltárt burgonyakészletek felmérését (köbözését) lehetőleg ott rendelik el, ahol a bevetett terület, az illető vidék átlagos terméseredményei vagy egyéb, a következtetésre alkalmas adatok, körülményekkel szemben a termelő által bejelentett mennyiség elfogadhatónak nem látszik.

Fel kell mérni (köbözni) a készletet abban az esetben is, ha a termelő az eljáró hatóságnak a készletre vonatkozó becsülését túlmagasnak találja és a felmérést maga kívánja.

Hasonlóképpen fel kell mérni (köbözni) a készletet akkor is, ha azt az Országos Burgonyaközvetítő Iroda megbizottja kívánja.

V.

A fentiek szerint szerzett adatok alapján az eljáró hatóság megállapítja a termelő készletét, kiszámítja az abból házi és gazdasági szükségletek címén jogosan visszatérhető mennyiséget és az ezek után mutatkozó felesleget hatóságilag igénybevettnek (rekviráltnak) jelenti ki.

VI.

A rekvirálási eljárásból két példányban a kiadott mintának megfelelő „Kimutatás”-t kell községenként külön-külön szerkeszteni.

Ezen községenkénti kimutatás megfelelő rovataiba termelőnként és gazdaságonként elkülönítetten bevezetendők a rekvirálási eljárás folyamán megállapított adatok, felmérés (köbözés) esetén pedig — a jegyzet rovatba — a mennyiségi megállapításnak méreti adatai is.

A kimutatásnak egyes termelőre (gazdaságra) vonatkozó részeit — ennek jegyzet rovatában — az érdekelt termelővel alá kell írni.

Az eljárásnak az illető községben történt befejezése után a kimutatást le kell zárni.

A lezárt kimutatást az eljáró hatósági tagok aláírják és a községi előjárás pecsétjével látják el s ennek egy példányát a községi előjárásnál marad, másik példányát pedig az eljáró hatóság ajánlott levélben az eljárás befejezése után azonnal az Országos Burgonyaközvetítő Irodának köteles beküldeni, amely erről az Országos Közéleti Hivatal részére másolatot készít.

A termelő a kimutatás reá vonatkozó részének az eljáró hatóság által hivatalból hitelesített egy kivonatát kapja, amelyet igazolásként megőrizni köteles.

A termelő által felmutatott okiratokat többszöri felhasználás megakadályozása céljából „Figyelembevétel” záradékkal kell ellátni.

Az igénybevettnek kimondott burgonyakészlet felett a termelő tovább nem rendelkezhetik, azt sem saját, sem házi- vagy gazdasági szükségletére, sem egyéb célokra nem használhatja, hanem a romlástól és fagytól megőrizni és mindaddig megőrizni köteles, amíg azoknak átvétele iránt az Országos Burgonyaközvetítő Iroda intézkedik. Abban az esetben, ha a termelő (készletbirtokos stb.) azt tapasztalná, hogy a hatóság által igénybevett készleteit bármely okból a megromlásnak általa el nem hárítható veszélye fenyegeti, köteles erről saját községi előjárását haladéktalanul értesíteni, ez pedig az esetről az Országos Közéleti Hivatalnak azonnal táviratilag jelentést tenni.

Ha az Országos Burgonyaközvetítő Iroda, vagy az általa megjelölt átvevő a burgonyát 60 napon belül és illetve sürgősség esetén azonnal bármely okból átvenni nem tudná, köteles erről az Orsz. Közéleti Hivatalnak sürgős jelentést tenni.

VII.

Az igénybevett burgonyát a termelő az Országos Burgonyaközvetítő Iroda vagy az általa kijelölt és igazolt átvevő kívánsága szerint saját költségén a rakodó-állomásra szállítani és ott vasúti kocsiba rakni köteles; amennyiben ezt nem tenné, a burgonya szállítása iránt a hatóság a birtokos költségére intézkedik és e célra szükség esetén a közert is igénybevenni tartozik.

Amennyiben a vasúthoz való szállítás időpontjában vasúti kocsit a berakáshoz rendelkezésre nem áll, a vasúti kocsibarakás költsége a termelőt nem terheli. Ha a vevő kívánságára a burgonya a termelés helyétől a vasúti állomásig a termelő zsákjában szállítatik, zsákhasználatért mm.-ként legfeljebb 1 kor. számítható.

VIII.

Minthogy a gazdaközöniséget a jelen súlyos gazdasági viszonyok között a rekvirálás esetére a rendelet 7. §-ában előírt 20%-os térítési árredukcióból eredő károsodástól a miniszter lehetőleg megkímélni kívánja, elrendeli, hogy a termelő által az eljárás során önként felajánlott burgonyamennyiségek után a rendelet 7. §-a értelmében a 11. §-ban meghatározott ár fizetessék ki; az eljárás folyamán egyébként igénybevett összes többi burgonya után a rendelet 7. §-a értelmében a legmagasabb árnál 20%-kal kisebb térítési ár fog a termelőnek kifizettni.

Ha az átvétel 1917. november 30. napja után történik, a termelőnek a rendelet 12. §-ában megállapított térítések fizetendők. A hivatkozott § utolsó bekezdésének rendelkezései azonban a rekvirálás esetére nem alkalmazandók.

Felölös szerkesztő: dr. Rosenberg Teofil. Kiadótulajdonosok: Koós Ernő és Frigyes.

## Házmester

aki kertészethez is ért, felvétetik

Eperjes, Alsókövút 34. sz.

= Rokkant előnyben részesül.

A Főutca 40. sz. (Koós-) házban egy

# ÜZLETHELYISÉG

1918. május, esetleg már febr. 1-jével kiadó.

## A BÉKE-hadikölcsönre

minden befizetés nélkül jegyezhet, de mégis élvezni annak kamatait, ha

a „Berlini Viktoriá”-nál páratlanul olcsó és kedvező életbiztosítást köt és csupán a biztosítási díjakat fizeti.

**Példa:** 30-éves egyén 20 évre szóló biztosítást köt 10,000 K-ra, melynek kezdő évi díja 509 K, 3% díjcsökkenés mellett az összteljesítmény ... .. K 6400-  
A 10,000 K hadikölcsönt a Viktoria a biztosított részére megvásárolja s neki javára írja: az 5% kölcsönkamat levonása után felmaradó és 4% kamatos kamattal gyümölcsöző kamatokat 20 év alatt ... .. K 3500-  
Jegyzési jutalék ... .. 50-  
Névérték és kibocsátási ár ... .. 390- „ 3940-  
különbözete ... .. „ 390- „ 3940-  
A 10,000 K hadikölcsön ennélfogva kerül K 2460-ba.

Korábbi elhalálozás esetén a kedvezményezettnek kiadják azonnal a 10,000 K hadikölcsönkötvényt kamatokkal és bonifikációkkal együtt.

Képviselő: Székely Adolf Eperjes, Kerényi-u. 6.

## Lóárverés.

A kassai katonai parancsnokságnak 1917. szept. 3-án kelt 346/13. számú rendelete értelmében

**december 12-ikén**

a cs. és kir. állandó lókorháznál Istvánhután

mustralovak árverése tartatik. Ezen lovak gazdasági munkára azonnal használhatóak. Az árverés reggel 8 órakor kezdődik.

Arany-érem Wien 1912.

## Ideggyenge férfiak

használják az

## Evaton-tabletták-at,

melyeket a modern gyógyászat alapján készítenek és orvosok is melegen ajánlják.

Ezen tabletták rendelkezhetők:

20 drb-os dobozokban ... .. 4 kor, 20 fillérért,  
50 „ „ „ „ „ „ „ 10 koronáért,  
100 „ „ „ „ „ „ „ 18 „

Főraktár:

„HUNNIA”-GYÓGYSZERTÁR  
Budapest, Erzsébet-körút 56. sz.

Postai szétküldés naponta, :: postaköltség 1 korona.

## Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának tananyaga. Rövid és könnyen érthető. Nélkülözhetetlen rendes és magántanulóknak, műveltségre törekvőknek. Két kötet, ára 25 K. és 1 K. postaköltség.

Megrendelhető a  
**Zsoldos Tanintézetnél**

Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Telefon 32-40.

## Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle, eredeti

„Barna zsír”.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Fleisch-félét kérjünk! — Próbátégely 1.60 K, nagy tégely 3 K, családi adag 9 K.

Eperjes és vidéke részére főraktár:  
Williger Pál „Szerecsen”-gyógyszertárban Eperjesen.

# EP

Előfizetési ár  
Egész évre ...  
Félévre ...  
Negyedévre ...  
Hirdetési díj: Egy  
peltör egyezri htr  
15 L. Közlemények sor

## Az „Eperjesi

Tisztelettel

t. olvasóközönség

tisztét magamra

állásának ideje

őszinte és bec

mindazoknak a

turális erőteny

vármegyét és a

fejlődésnek ind

tatás nélkül a

vezették. S mi

munkának mind

és szerény teh

részt kérni s a

kötelességemnek

hogy a mi kedve

távozásával irán

maradjon meg

amely e Lapr

munkásának a

dicsőséget szerz

hát fölemelem.

hiúságból vagy

hogy e vállalk

terhet, sőt talán

áldozását jelent

koztam, teszem

győződésből, h

keresnünk kell n

azt, ami összek

választ. Ebben

tehát az EPERJ

jához s szerkesz

elvül fogadom

ápolását, amely

alkalmából bár

jellemezett: „Tr

zöniségének, hog

a fontos misszi

magyarország

zeti állam érde

vidéken betölt

tenül, minden

a vármegye lak

és kulturális ér

zón érte ereje

úton növelve

ragaszkodását

CSEMI

LEGJO